

PODPISANI SVETNIKI MS MOM (glej prilogo)

Datum: 31.8.2016

**MESTNI SVET
MESTNE OBČINE MARIBOR**

ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA IZREDNI SEJI MESTNEGA SVETA MOM

NASLOV GRADIVA: OBRAVNAVA POROČILA V ZVEZI Z IZGRADNJO SORTIRNICE V MOM

GRADIVO PRIPRAVIL: SKUPINA SVETNIKOV

GRADIVO PREDLAGA: SKUPINA SVETNIKOV

POROČEVALEC: Svetniška skupina SMC

PREDLOG SKLEPA:

Mestni svet Mestne občine Maribor se je seznanil s Priporočili v zvezi z izgradnjo sortirnice v MOM, ki jih je izdalo Ministrstvo za finance št. 412-5/2016/2.

Mestni svet Mestne občine Maribor zadolži župana, da v skladu z ugotovitvami zoper odgovorne osebe sproži ustrezne postopke in o njih mestnemu svetu Mestne občine Maribor poroča v 30 dneh.

PODPIS

Priloga:

- Obrazložitev gradiva
- seznam podpisnikov

OBRAZLOŽITEV GRADIVA (priloga)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA PRORAČUN

Sektor za sistem financiranja lokalnih skupnosti

Beethovnova 11, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 65 70

F: 01 369 65 89

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

MESTNA OBČINA MARIBOR

- ŽUPAN
- MESTNI SVET
- NADZORNI ODBOR
- MESTNA UPRAVA

Številka: 412-5/2016-12

Datum: 12. 8. 2016

Zadeva: Priporočila v zvezi z izgradnjo sortirnice v Mestni občini Maribor

16. junija 2016 je bil na Ministrstvu za finance sestanek v zvezi s problematiko izgradnje objekta javne komunalne infrastrukture (v nadaljevanju: sortirnica) v Mestni občini Maribor (v nadaljevanju: MOM) s strani podjetja Snaga d.o.o. (v nadaljevanju: podjetje).

Namen sestanka je bil osvetliti okoliščine in razrešiti dileme glede ustreznega načina izvedbe investicije v javni komunalni infrastrukturni objekt in – posredno – izvajanje javne gospodarske službe.

Vabljeni so bili predstavniki vseh organov MOM (župan, mestni svet, nadzorni odbor, uprava).

Sestanka so se udeležili:

z MOM: Melita Petelin - podžupanja, Damjan Lah, Vili Eisenhut, Branka Atelšek in Marija Tanacek - mestna uprava, odvetnik Aleksij Mužina; na povabilo Damjana Laha so prišli tudi štirje predstavniki podjetja;

s strani pristojnih ministrstev: Urška Skok Klima - MJU, Direktorat za javno naročanje, Marjetica Mahne, Marija Arnuš, Brigita Repar, Nataša Dolanc Jerman in Rok Pretnar – MF; predstavniki MOP so odsotnost opravičili.

Iz razpoložljive dokumentacije in informacij, podanih na sestanku, je bilo mogoče ugotoviti naslednje:

- podjetje, ki želi biti investitor v sortirnico se ni preoblikovalo v javno podjetje po določbah Zakona o javno zasebnem partnerstvu (v nadaljevanju: ZJZP) in Zakona o gospodarskih javnih službah (v nadaljevanju: ZGJS);
- prvotne ustanoviteljice podjetja so občine – devet občin iz regije, ki sta se jim kasneje v letu 2013 pridružili kot soustanoviteljici še dve občini; iz predložene dokumentacije in informacij ni jasno razvidno, kako so soustanoviteljice udeležene v investiciji oziroma v uporabi bodoče sortirnice; z odlokom mestnega sveta je bila podjetju v letu 2010 v skladu s 93., 141. in 142. členom ZJZP in ZGJS neposredno podeljena koncesija za dejavnost zbiranja, prevoza in obdelave odpadkov;

- s sklepom mestnega sveta MOM je bila podjetju v letu 2010 podeljena brezplačna stavbna pravica na zemljišču, ki je v lasti MOM; nedokončani objekt, last MOM, ki stoji na zemljišču, v pogodbi ni omenjen, upoštevan in ovrednoten;
- navedeni nedograjeni objekt je v skladu s 40. členom Odloka o načinu opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v MOM (Medobčinski uradni vestnik št. 7/2014) javna gospodarska infrastruktura, ki je lastnina MOM;
- Odlok o ustanovitvi javnega podjetja Snaga d.o.o. (Medobčinski uradni vestnik št. 26/2012, dalje: odlok) je veljaven pravni akt; v skladu z odlokom bi se moralo podjetje že v začetku leta 2013 preoblikovati v javno podjetje; podjetje se ni preoblikovalo po odloku in tako nima statusa javnega podjetja, temveč je pravni subjekt v popolni lasti občin in kontrolnim deležem (95%) MOM (ima pa manjši sklad lastnih delnic);
- podjetje je v l. 2014 brez ustreznih nujnih podlag (izdelane in potrjene investicijske dokumentacije: DIIP (dokument identifikacije investicijskega projekta), PIZ (predinvesticijska zasnova), IP (investicijski program), konstrukcija finančnih virov, dovoljenja, oddalo javno naročilo in podpisalo pogodbo z izbranim izvajalcem; uporabljena investicijska dokumentacija je zastarela in napačna, nanaša se na povsem drug objekt (kompostarno);
- pri nameravanem projektu gre za investicijo v opremo, saj je objekt v lasti MOM že postavljen.

Iz navedenega nesporno izhaja, da pravni status podjetja, ki bi v lastnem imenu gradilo javni komunalni objekt in bilo njegov lastnik, ni urejen. Odprta pa so vsaj še naslednja vprašanja:

- zakaj se podjetje še po treh letih od v odloku postavljenega roka ni preoblikovalo in uredilo svojega pravnega statusa in zakaj občine tega niso problematizirale; zakaj občine ne izvajajo ustanoviteljskih pravic kot izhajajo iz 6. člena odloka;
- na katerih pravnih podlagah posluje podjetje, ki je v lasti občin, če je njegov pravni status v nasprotju z odlokom devetih občin;
- s čim je utemeljena namera podjetja z neurejenim statusom, da bi samo izvajalo investicijo, ki jo morajo po veljavni zakonodaji izvajati občine;
- zakaj, s kakšnim namenom je bila podjetju podeljena stavbna pravica; predlog za ustanovitev stavbne pravice občinskemu svetu ni bil ustrezno obrazložen oziroma utemeljen; s čim je bila utemeljena brezplačnost stavbne pravice in zakaj je bilo zanemarjeno dejstvo, da na zemljišču že stoji objekt; ali je stavbna pravica upravičena ob upoštevanju načel dobrega gospodarjenja;
- ob nameri, da bi bila sortirnica v lasti podjetja, ostaja nejasno oziroma ni urejeno lastništvo obstoječega objekta; zemljišče in objekt, namenjena izgradnji sortirnice, sta v že omenjenem Odloku o načinu opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v MOM opredeljena kot infrastruktura lokalnega pomena v lasti občine, ki jo zagotavlja občina in je ni dovoljeno vložiti kot kapital v podjetje; tudi stavbna pravica predstavlja premoženje;
- kakšna je vloga drugih občin, ki imajo v podjetju sicer majhne deleže, vendar iz odloka jasno izhajajo njihove upravljalske pravice, ki jih povečini izvršujejo občinski sveti; kakšna je udeležba teh občin pri izgradnji sortirnice in zakaj pri tem niso enakovredne odločevalke.

Javne službe varstva okolja mora občina urediti skladno, z Zakonom varstvu okolja (v nadaljevanju: ZVO-1) in ZGJS. Občina je skladno s 149. členom ZVO-1 dolžna zagotoviti tudi obvezno javno službo zbiranja, obdelave, odlaganja ali odstranjevanja določenih vrst komunalnih odpadkov.

ZGJS določa, da se gospodarska javna služba izvaja v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno.

Zakonodajalec je poslovni model javnega podjetja z vložki oseb zasebnega prava prepoznal kot tvegano obliko podjetja za nemoteno izvajanje gospodarske javne službe, zato je v 2. odst. 141. člena ZJZP naložil, da se takšna podjetja preoblikujejo v gospodarsko družbo skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ali pa, skladno z zakonom, ohranijo status javnega podjetja, če se vložki oseb zasebnega prava prenesejo v last samoupravne lokalne skupnosti.

ZJZP je predvidel zasebna vlaganja v izgradnjo, vzdrževanje oziroma upravljanje objektov in naprav javno-zasebnega partnerstva ter druge projekte, ki so v javnem interesu, kot »spodbujanje javno-zasebnega partnerstva«. Objekti in naprave koncesije postanejo bodisi takoj (model izgradi-prenesi v last-upravljaj - BTO) bodisi po preteku določenega obdobja (model zgradi-upravljaj-prenesi v last - BOT) lastnina javnega partnerja, razen če to ni možno oziroma ekonomsko upravičeno (model izgradi-upravljaj-ohrani v lasti - BOO). V primeru, da objekti in naprave koncesije ne postanejo lastnina javnega partnerja, ne gre za koncesijo gradenj, temveč za koncesijo storitve. Prednosti so: proračunska nevtralnost oziroma razbremenitev javnih financ, ker breme financiranja prevzema zasebnik, zasebni kapital pospešuje razvoj infrastrukture in omogoča alokacijo javnih sredstev v druge vire, pomemben je prenos finančnih, poslovnih in drugih tveganj na zasebni sektor, izkoriščanje know-how-a in izkušenj zasebnega partnerja, ki nosi tudi odgovornost za izvajanje predmeta javno-zasebnega partnerstva v času trajanja partnerstva, ter stimulacija zasebnika. Pomembno prednost predstavlja predvidevanje, da bo z vzpostavitvijo konkurence v fazi izbire zasebnega partnerja mogoče zagotoviti cenejše in učinkovitejše izvajanje dejavnosti kot to izvaja javni sektor. Z javno-zasebnim partnerstvom se zagotavlja tudi večja preglednost pri razporeditvi stroškov izvajanja dejavnosti v javnem interesu.

V primeru, da bi sortirnico gradilo podjetje, ne gre za nobenega od navedenih modelov. Podjetje ni javno podjetje. Ker je brez zasebnega vlagatelja, tudi ne gre za javno-zasebno partnerstvo.

Zemljišče, namenjeno izgradnji sortirnice (podjetju podeljena stavbna pravica), je po že omenjenem Odloku o načinu opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v MOM infrastruktura lokalnega pomena, ki jo zagotavlja občina, je v njeni lasti in pod enakimi pogoji lahko uporablja vsakdo. Po tem odloku infrastrukturo lokalnega pomena, potrebno za izvajanje javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki, sestavljajo: zemljišča in objekti zbiralnic, zemljišča in objekti zbirnih centrov, zemljišča in objekti prevzemnih mest na javnih površinah ter zemljišča in objekti za obdelavo odpadkov. Infrastruktura je v lasti občine, ni v pravnem prometu in je ni dovoljeno vložiti kot kapital v statusnega partnerja. Zagotovi jo mestna občina v skladu s predpisi. **Investitorstvo s strani podjetja in pričakovanje, da bo bodoča sortirnica last podjetja, je tako v direktnem nasprotju s 40. členom tega odloka.**

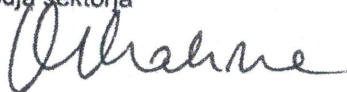
Namera, da bi sortirnico gradilo podjetje z neurejenim pravnim statusom, ki bi se skoraj za celotno vrednost investicije moralo zadolžiti, je torej v temelju sporna. Kaže tudi na poskus obvoda zakonskih določb, ki omejujejo zadolževanje občin oziroma poskus

zadolžitve nad obsegom dopustnega zadolževanja, ki ga dovoljuje Zakon o financiranju občin.

V zvezi z ureditvijo razmerij med občino kot lastnikom javne infrastrukture in javnimi podjetji, ki so v popolni lasti občin in so izvajalci javnih gospodarskih služb, je Ministrstvo za finance dne 2. 7. 2009 izdalo posebna podrobna priporočila, ki vam jih ponovno pošiljamo in predlagamo, da jih upoštevate.

S spoštovanjem,

Pripravila:
mag. Marjetica Mahne
vodja sektorja

mag. Saša Lazbec
GENERALNA DIREKTORICA

V vednost:

- občine, ustanoviteljice javnega podjetja Snaga d.o.o.
- Računsko sodišče RS
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo za javno upravo